

Klageoversigt 2025

Klager og afgørelser i 2025

Danmarks Naturfredningsforening er en landsdækkende forening med 95 lokale afdelinger. De løfter, blandt mange andre vigtige opgaver, den lokale interessevaretagelse, og det inkluderer brug af foreningens klageret.

I 2025 har DN klaget over 133 myndighedsafgørelser, og størstedelen af klagerne ligger inden for afgørelser truffet efter naturbeskyttelsesloven og planloven, mens en mindre andel af klagerne ligger inden for andre lovgivningsområder såsom miljøbeskyttelsesloven og miljøvurderingsloven.

I 2025 har DN modtaget 130 afgørelser fra Nævnenes Hus. DN har fået helt eller delvist medhold i 65 % af de realitetsbehandlede klager, hvilket omfatter klager der enten er vundet, delvist vundet eller tabt. DN har fået helt eller delvist medhold i 74% af klagerne inden for naturbeskyttelsesloven, 47% inden for planloven og 71% inden for miljøbeskyttelsesloven. For at se vinderprocenten fra de mindre påklagede lovområder henvises der til afsnittet om afgørelser. Klager der ikke er realitetsbehandlede - fordi de enten er afviste eller frafaldne, indgår ikke i beregningerne.

Et overblik over antallet af indsendte og afgjorte klager og klageresultaterne for de seneste 10 år fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Resumé over antal indsendte klager og afgørelser i 2025

År	Antal klager	År	Afgjorte klager	Vinderprocent
2025	133	2025	130	65%
2024	134	2024	145	68%
2023	167	2023	128	74%
2022	156	2022	155	70%
2021	163	2021	273	63%
2020	209	2020	174	63%
2019	197	2019	137	81%
2018	175	2018	92	85%
2017	156	2017	117	81%
2016	155	2016	132	58%

Indsendte klager i 2025

DN modtager årligt kopi af tusindvis af afgørelser fra myndighederne inden for lovgivningen om natur, miljø og planlægning, som foreningen kan skrive høringssvar til eller påklage til Nævnenes Hus.

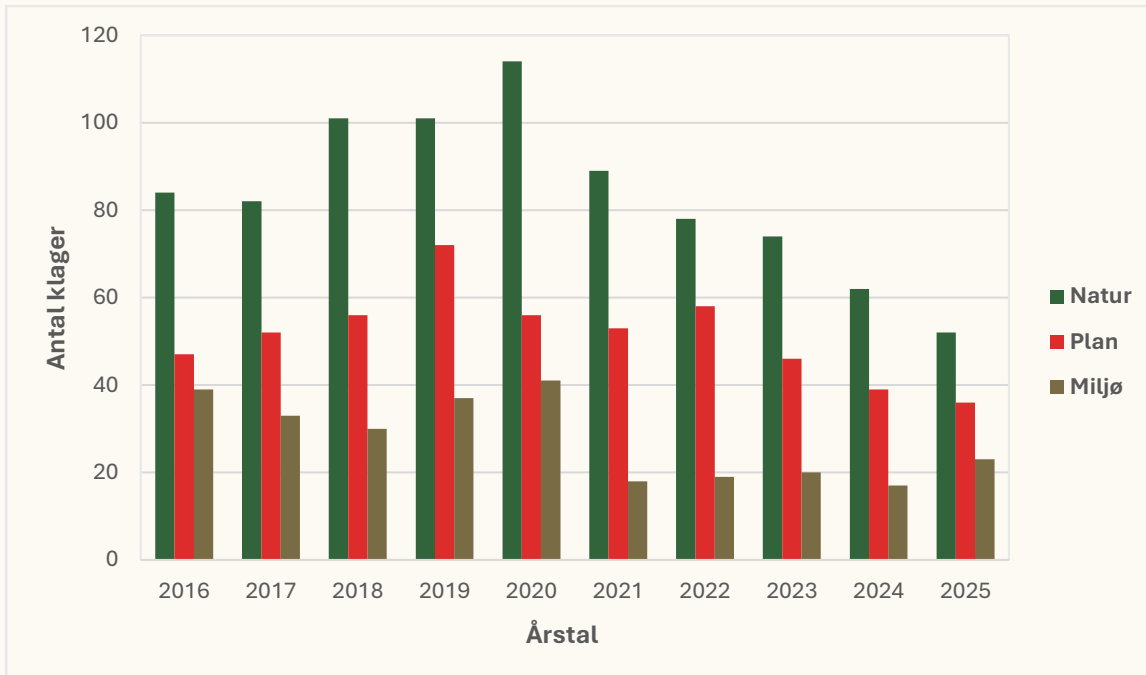
133 indsendte klager i 2025, som svarer til et gennemsnit på 1,4 klager per kommune, viser at DN klager meget lidt i forhold til, hvor mange afgørelser vi modtager. DN klager kun, når sagen reelt har betydning for DN's interesser. Det vil sige, at DN indgiver klager, når en myndighedsafgørelse vurderes at være i strid med eller utilstrækkeligt begrundet i natur- og miljølovgivningen, og at der nogle væsentlige natur-, landskabs-, miljømæssige værdier på spil.

Nedenfor viser tabel 2 og figur 1, hvordan klagerne fra 2025 fordeler sig ift. relevante lovområder. For alle tabeller gælder det, at der enkelte steder kan være små uoverensstemmelser mellem det noterede antal klager under specifikke paragraffer, og så opgørelsen over det samlede antal klager for lovområdet, da visse klager vedrører flere lovgrundlag.

Flertallet af DN's klager ligger inden for afgørelser truffet efter naturbeskyttelsesloven, mens et mindretal af klager ligger inden for planloven og miljøbeskyttelsesloven. Derudover indsender foreningen også klager efter andre love af betydning for natur og miljø i bred forstand.

Tabel 2: Samlet fordeling på lovområder

	Naturbeskyttelsesloven	Planloven	Øvrige
2025	53	36	50
2024	62	39	17
2023	74	46	20
2022	78	58	19
2021	89	53	18
2020	114	56	41
2019	101	72	37
2018	101	56	30
2017	82	52	33
2016	84	47	39

Figur 1: Fordeling af indsendte klager på lovområder over de sidste 10 år

Klager under Naturbeskyttelsesloven i 2025

Naturbeskyttelsesloven har til formål at beskytte naturtyper, landskaber og biologisk mangfoldighed. En central bestemmelse i loven er §3, som beskytter bestemte naturtyper mod tilstandsændringer. Loven indeholder også regler om beskyttelseslinjer, fredninger og adgang til naturen. Tabel 3 viser oversigten over de indsendte klager efter naturbeskyttelsesloven. Det fremgår, at klagerne på linje med de foregående år primært omhandler dispensationer til tilstandsændringer i beskyttede naturtyper (§ 3) og dispensationer fra naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer inden for sø, å, skov og strand.

Tabel 3: Indsendte klager under Naturbeskyttelsesloven

År	Naturtyper (§3)	Bygge- og beskyttelseslinjer	Adgangssager	Frednings-dispensationer	Andet	I alt
2025	28	21	1	5	0	53
2024	40	20	0	1	1	62
2023	41	18	1	18	0	74
2022	21	11	13	12	3	56
2021	23	14	5	9	3	54
2020	33	42	1	6	1	83
2019	16	28	2	13	1	60
2018	12	25	2	12	1	52
2017	28	18	2	8	1	53

2016	28	22	2	7	1	64
2015	42	17	4	5	2	70

Klager under Planloven i 2025

Planloven regulerer den overordnede planlægning af arealanvendelsen i Danmark. Formålet er at sikre en sammenhængende og bæredygtig udvikling, hvor hensyn til natur, miljø, klima, bosætning og erhverv balanceres. Tabel 4 viser oversigten over indsendte klager efter planloven.

Tabel 4: Indsendte klager - Planloven

År	Landzonesager (§35)	Kommune- og/eller lokalplaner (§58)	I alt
2025	23	13	36
2024	27	12	39
2023	36	10	46
2022	45	13	58
2021	35	18	53
2020	40	16	56
2019	54	18	72
2018	35	24	59
2017	37	15	52
2016	38	9	47
2015	62	14	76

Klager under Miljøområdet 2025

Miljøbeskyttelsesloven skal medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Tabel 5 viser oversigten over indsendte klager på miljøområdet.

Miljøsagerne er opgjort efter kapitlerne i miljøbeskyttelsesloven.

Tabel 5: Indsendte klager - Miljø

År	MBL kap. 3 §19 Jord og Grundvand	Mbl. Kap 4 §28-30 Overfladevand	Mbl kap. 5 Forurenende virksomheder	Husdyr	Havmiljø	Vandforsyning	Andet	I alt
2025	5	3	7	7	0	1	0	23
2024	0	6	2	7	1	1	0	17
2023	3	6	0	6	1	4	0	20
2022	1	2	3	7	4	0	2	19

2021	2	5	0	7	0	4	0	18
2020	3	4	11	17	1	3	2	41
2019	4	4	7	9	1	9	3	37
2018	1	5	9	10	0	5	0	30
2017	1	6	16	5	0	3	0	33
2016	3	4	10	14	2	6	0	39

Øvrig lovgivning

DN klager i begrænset omfang også over afgørelser efter andre love af betydning for natur og miljø. Klagerne fremgår af tabel 6.

Tabel 6: Indsendte klager - øvrige love

År	Vandløb	Råstof	Skov	Miljøvurdering
2025	0	0	4	14
2024	0	1	3	13
2023	3	4	4	14
2022	0	3	4	8
2021	1	3	2	21
2020	0	1	3	20
2019	5	3	2	25
2018	6	6	5	25
2017	3	2	1	12
2016	4	0	2	8
2015	5	1	3	17

Klager - Udvalgte emner 2025

I forrige afsnit er der gennemgået hvilke lovgivningsområder, der klages inden for og hvor meget. Det er et pejlemærke for, hvad påklagede sager drejer sig om, men der har der været et ønske om, at DN mere konkret kan sige, hvor meget aktuelle emner og dagsordner indgår i de indsendte klager. Både af egen nysgerrighed, men også for at have et mere solidt grundlag at udtale os på baggrund af, når DN skal vurdere vores engagement og tendens til at påklage afgørelser omhandlende bestemte emner.

De emner, der er blevet udvalgt, fremgår i Tabel 7. Her uddybes, hvordan emnerne *Bilag IV*, *Vedvarende Energi* og *Jorddeponi* har indgået i DN's Klager i 2025:

I gennemgangen af alle indsendte klager er Bilag IV-arter det udvalgte emne, der oftest indgik i DN's klager i 2025. Disse arter er strengt beskyttet under EU's habitatdirektiv, hvilket indebærer et forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes yngle- rasteområder. Klagepunkterne retter fokus mod afgørelsernes manglende eller utilstrækkelige vurderinger af

påvirkning af Bilag IV-arter, og emnet indgår i klager på tværs af naturbeskyttelses-, plan- og miljøvurderingsloven.

DN har i 2025 indgivet fire klager over tilladelser til opførelser af VE-anlæg. Det har blandt andet omhandlet opførelse af solceller inden for skovbyggelinjen og klager over manglende planlægning, miljøvurderinger og landskabelig afskærmning. Tre ud af de fire sager er blevet afgjort, og de er alle tre stadfæstet, hvilket vil sige at DN har tabt sagerne.

Klager vedrørende jorddeponi handler om bortskaffelse af overskudsjord, som reguleres efter miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsens listepunkt 5.4. Her kan DN påklage afgørelser, hvor der ikke findes grundlag for en underbygget nyttiggørelse af jorden, og at der reelt er tale om deponi. I sager vedr. terrænregulering klager DN typisk over en landzonetilladelse efter planloven. Her er fokus på, at der ikke tilføres mere jord, end hvad der er nødvendigt for at forbedre den landbrugsmæssige drift af arealet, samt om terrænreguleringen påvirker landskab, natur og miljø negativt.

DN har indgivet 2 klager over jorddeponiprojekter, hvor fokus særligt har været på mangelfuld dokumentation af jordkvalitet, utilstrækkelig miljøkontrol og risiko for forurening. Sagerne kritiserer bl.a. fravær af analyser, svag overvågning, manglende beredskab samt utilstrækkelige vurderinger af biodiversitet og grundvandsbeskyttelse. Der peges særligt på risiko for påvirkning af sårbare områder, herunder drikkevandsinteresser og de boringsnære beskyttelsesområder.

Tabel 7: Antal klager, der omhandler udvalgte emner

Emner 2025	
Bilag IV	16
Vedvarende energi	4
Terrænregulering	6
Friluftaktiviteter	2
Fjernelse af Natur	7
Jorddeponi	2
Havne	0

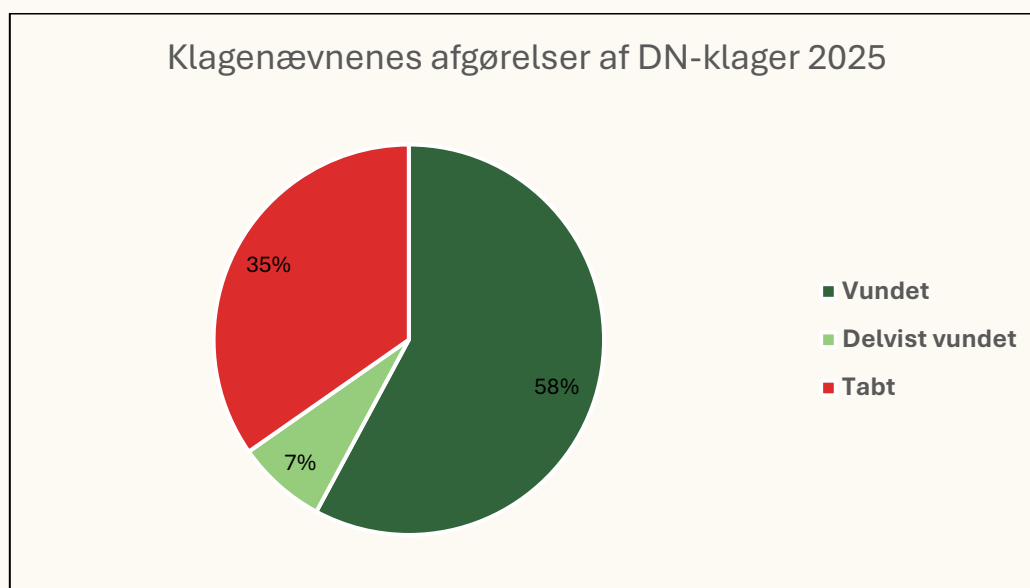
Afgørelser fra 2025

I 2025 har DN modtaget 130 afgørelser fra Nævnenes Hus. Antallet af afgørelser er dels et udtryk for, hvor mange klager DN har indsendt de foregående år og Nævnenes Hus ressourcer til sagsbehandling. I Tabel 8 fremgår antallet og udfaldene af afgørelserne fra de seneste 10 år, hvilket opsummeres med en vinderprocent. Måden klagerne er inddelt inden for de forskellige kategorier er beskrevet i bilaget (side 15).

Tabel 8: Afgjorte klager fra Planklagenævnet og Miljø-fødevarerklagenævnet

År	Vundet	Delvist vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
2025	70	9	3	1	5	42	130	65%
2024	71	7	16	5	10	36	145	68%
2023	64	6	17	4	8	24	128	74%
2022	71	10	18	6	15	35	155	70%
2021	136	10	13	5	18	87	269	63%
2020	67	8	31	7	16	45	174	63%
2019	59	16	20	13	11	18	137	81%
2018	48	2	7	11	13	9	90	85%
2017	62	8	14	2	15	16	117	81%
2016	55	9	10	0	11	47	132	58%

Af de afgjorte klager har DN fået helt eller delvist vundet 79 sager og tabt 42 sager, svarende til en vinderprocent på 65% af de realitetsbehandlede klager – se figur 2.

Figur 2: Klagenævnens afgørelser af DN-klager 2025

Den generelle høje vinderprocent er et resultat af et højt fagligt niveau i klagesagerne, tilbageholdenhed med at klage ved lav sandsynlighed for medhold og et godt samarbejde mellem DN's lokale afdelinger og sekretariatet. DN er begejstret for at få medhold i hver en sag, der vil medføre en øget beskyttelse af natur og miljø, men her fremhæves 3 afgørelser, som DN finder afgørende for offentlighedens adgang til naturen, beskyttelse af søers dyre- og planteliv og beskyttelse af fjordene og kystvandenes vandmiljø:

DN Svendborg har vundet 6 adgangssager

DN Svendborg har de seneste år arbejdet for at sikre offentlighedens ret til at færdes frit på stier i det åbne land, langs kyster og i skove, hvor loven giver adgang.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, er veje og stier i det åbne land åbne for færdsel til fods og på cykel.

I 2020 opdagede afdelingen, at kommunens praksis oftest tilgodeså lodsejernes ønsker om at begrænse offentlig adgang frem for at sikre offentlighedens ret til adgang, hvilket har indebåret tilladelser til opsætning af vildthejn og kæder som forhindrende elementer, udvidelser af gårdspladser på markveje og lukninger af skovveje.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i 2025 taget stilling til 6 klager, og DN Svendborg har fået medhold i samtlige sager. Disse afgørelser er vigtige, fordi de har været med til at sikre offentlighedens adgang til det åbne land og skovene og understreget at offentlig adgang er hovedreglen i loven.

DN Silkeborg har vundet 8 klager om § 3-dispensation til bade-bådebroer

I Silkeborg har byrådet besluttet givet en række dispensationer fra naturbeskyttelseslovens § 3 til bade- og bådebroer i kommunens større søer. I DN har vi været bekymrede for dispensationerne da disse både strider imod praksis og har en negativ effekt på plante- og dyrelivet tilknyttet søernes bredzone. Særligt har bekymringen gået på, at dispensationer ville medføre en salamieffekt, hvor mere og mere natur vil blive fjernet i takt med at alle lodsejere, nu såvel som senere, får lov til at etablere bade-bådebroer.

DN Silkeborg har lagt et stort arbejde i at følge med i kommunens dispensationer og påklage disse som de løbende er blevet offentliggjort. I 2025 er de første 12 afgørelser kommet fra Miljø- og fødevarerklagenævnet, der indtil videre alle er faldet ud til naturens og DN's side da disse er blevet omgjort til afslag

Vundet sag om Skærbækværkets udledninger af rensset spildevand til Kolding Fjord

Denne sag handlede om Miljøstyrelsens miljøgodkendelse til Skærbækværket, som ville udlede rensset spildevand med en række tungmetaller til Kolding Fjord. DN klagede over godkendelsen, fordi fjorden og de omkringliggende kystvande allerede har overskridelser af miljøkvalitetskrav for flere forurenende stoffer.

Klagen gik især på, at man ikke må tillade yderligere udledning af stoffer, når grænseværdierne i forvejen er overskredet, og at Miljøstyrelsen brugte en vejledning og beregningsmetoder, som ifølge klagen er i strid med EU's vandrammedirektiv.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet gav DN medhold i det centrale spørgsmål. Nævnet ophævede miljøgodkendelsen og sendte sagen tilbage til fornyet behandling, fordi myndighederne ikke må godkende projekter, der kan forringe tilstanden i et vandområde eller forhindre, at miljømålene opfyldes.

Denne afgørelse er vigtig, fordi miljøgodkendelsen blev ophævet, så udledningen kan ikke fortsætte på det grundlag. Derudover bekræfter nævnet, at Vandrammedirektivets forbud mod forringelse af tilstanden i de danske vandområder skal tages alvorligt.

Nedenfor viser tabeller og figurer fordelingen af de afgjorte klager på lovområder. For enkelte tabeller kan der være små uoverensstemmelser mellem det noterede antal klager under specifikke paragraffer, og så opgørelsen over det samlede antal afgørelser for lovområdet, da visse klager har vedrørt flere lovgrundlag.

Afgørelser inden for naturbeskyttelsesloven

DN fik i løbet af 2025 flest afgørelser på klager inden for naturbeskyttelsesloven. Det fremgår i tabel 9, at DN i 2025 endte med en vinderprocent på 74%, hvilket er på niveau med forrige år. En mere specifik gennemgang af afgørelserne inden for naturbeskyttelsesloven viser:

- 88% af vores klager over §3-dispensationer har fået medhold eller delvist medhold
- 56% af vores klager over dispensationer for bygge- og beskyttelseslinjer har fået helt eller delvist medhold
- 91% af vores klager over adgangssager har fået fuldt medhold
- 38% af vores klager over for fredningsdispensationer har fået medhold eller delvist medhold

Tabel 9: Afgjorte klager fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet - Naturbeskyttelsesloven

År	Vundet	Delvist-vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
Naturbeskyttelsesloven								
2025	47	4	3	0	2	18	68	74%
2024	42	1	9	3	6	13	74	77%
2023	22	1	4	1	1	7	36	77%
2022	26	1	4	3	6	10	50	73%
2021	43	4	3	2	2	23	77	67%
2020	25	4	11	4	7	11	63	71%
2019	23	4	3	4	5	9	48	75%
2018	22	0	2	5	5	4	38	85%
2017	15	2	5	1	8	4	35	81%
2016	18	1	3	0	3	17	42	53%

Naturtyper (§3)								
2025	27	1	2	0	2	4	36	88%
2024	25	1	6	3	2	6	43	81%
2023	8	1	2	1	0	2	14	82%
2022	16	1	2	1	1	1	22	94%
2021	15	3	1	1	2	5	27	78%
2020	7	0	5	3	4	4	24	58%
2019	10	1	0	2	2	1	16	92%
2018	10	0	0	2	3	1	16	91%
2017	8	0	4	1	5	2	20	80%

2016	13	1	1	0	2	4	21	78%

År	Vundet	Delvist Vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinder- procent
Bygge- og beskyttelseslinjer								
2025	8	2	1	0	0	8	19	56%
2024	9	0	3	0	2	1	15	90%
2023	7	0	1	0	0	1	9	88%
2022	5	0	2	2	3	3	15	63%
2021	19	1	1	1	0	10	32	67%
2020	11	4	4	1	3	6	29	71%
2019	9	2	3	2	3	5	24	69%
2018	9	0	1	4	2	3	19	75%
2017	9	1	1	0	1	1	13	91%
2016	4	0	1	0	0	4	9	50%

Fredningsdispensationer								
2025	2	1	0	0	0	5	8	38%
2024	3	0	0	0	2	5	10	38%
2023	5	0	2	0	1	2	10	71%
2022	4	0	0	0	2	5	11	44%
2021	6	0	1	0	0	5	12	55%
2020	6	0	2	0	0	1	9	86%
2019	1	0	0	0	0	3	4	25%
2018	4	0	1	0	0	0	5	100%
2017	1	1	0	0	1	2	5	50%
2016	2	0	1	0	1	7	11	22%

Adgangssager								
2025	10	0	0	0	0	1	11	91%
2024	5	0	0	0	0	1	6	83%
2023	4	0	0	0	0	2	6	67%
2022	1	0	0	0	0	1	2	50%
2021	4	0	0	0	0	3	7	57%
2020	1	0	0	0	0	0	1	100%
2019	3	1	0	0	1	0	5	100%
2018	0	0	0	0	0	0	0	
2017	0	0	0	0	0	0	0	
2016	0	0	0	0	1	3	4	0%

Afgørelser inden for Planloven

DN har fået helt eller delvist medhold i 48 % af de afgjorte klagesager inden for planlovens område – se tabel 10. Klager over landzonetilladelser er til fuld prøvelse. Det betyder, at klagenævnene ud over retlige forhold, også må tage stilling til for eksempel, om det tilladte er hensigtsmæssigt i forhold til de natur-, miljø- og landskabsinteresser, der skal varetages i landzonen. DN har kun vundet 47% af klager over landzonetilladelser, og de 10 tabte sager har omhandlet terrænregulering, opførelse af friluftaktiviteter i landzonen og udbygning eller udstykning af ny bebyggelse i landzonen.

Afgørelser om kommune- og lokalplaner omhandler ofte diverse byformål, hvor særligt planlægning for nye erhvervs-, bolig- og sommerhusområder, som inddrager det åbne land til bebyggelse, udgør en betydelig del. Klagenævnet må kun behandle de såkaldte retlige spørgsmål om for eksempel processer og frister.

Tabel 10: Afgjorte klager fra Planklagenævnet efter Planloven

År	Vundet	Delvist-vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
Planloven i alt								
2025	9	3	0	1	0	13	26	48%
2024	15	4	5	1	3	12	40	61%
2023	18	1	5	0	1	11	36	63%
2022	22	6	6	2	6	14	56	67%
2021	57	3	8	0	8	28	104	68%
2020	21	3	6	2	3	19	54	56%
2019	18	8	5	5	1	4	41	87%
2018	11	1	1	2	4	3	22	80%
2017	24	3	3	0	2	7	39	79%
2016	21	4	2	0	1	17	45	60%

Landzone (§35)								
År	Vundet	Delvist-vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
2025	6	3	0	1	0	10	20	47%
2024	11	4	3	1	2	10	31	60%
2023	14	1	3	0	1	5	24	75%
2022	19	5	6	2	5	9	46	73%
2021	44	2	6	0	3	13	68	78%
2020	18	2	6	0	3	8	37	71%
2019	18	8	4	3	1	2	36	93%
2018	11	0	1	2	1	2	17	85%
2017	21	3	3	0	2	4	33	86%
2016	21	2	2	0	0	13	38	64%

Kommune og lokalplaner (§58)								
2025	3	0	0	0	0	3	6	50%
2024	4	0	2	0	1	2	9	67%
2023	4	0	2	0	0	6	12	40%
2022	3	1	0	0	1	5	10	44%
2021	13	1	2	0	5	15	36	48%
2020	3	1	0	2	0	11	17	27%
2019	0	0	1	2	0	2	5	0%
2018	0	1	0	0	3	1	5	50%
2017	4	0	0	0	0	3	7	57%
2016	0	2	0	0	1	4	7	33%

Afgørelser inden for Miljølovgivning

I 2025 fik DN medhold i 100% af klagerne inden for husdyrbrugsloven og 71% inden for miljøbeskyttelsesloven - se tabel 11. Da DN får ganske få afgørelser pr. år inden for disse lovgivningsområder, er det svært at udpege andre tendenser end, at DN generelt har pæne vinderprocenter inden for begge lovgivningsområder.

Tabel 11: Afgjorte klager fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet

År	Vundet	Delvist vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
Husdyrbrugsloven								
2025	1	1	0	0	1	0	3	100%
2024	2	1	2	0	0	1	6	75%
2023	4	2	0	1	0	0	7	100%
2022	7	1	2	1	0	0	11	100%
2021	9	0	2	0	0	2	13	82%
2020	5	0	2	0	0	2	9	71%
2019	3	2	4	1	0	0	10	100%
2018	3	0	0	1	0	0	4	100%
2017	7	2	0	0	0	1	10	90%
2016	3	1	1	0	1	2	8	67%

Miljøbeskyttelsesloven								
2025	4	1	0	0	1	2	8	71%
2024	5	1	0	0	1	4	11	60%
2023	6	1	1	0	1	0	9	100%
2022	2	0	0	0	1	2	5	50%
2021	11	3	0	0	3	8	25	64%
2020	3	1	6	0	2	2	14	67%
2019	4	1	3	1	1	0	10	100%
2018	4	1	3	2	2	0	12	100%

2017	2	0	2	1	2	1	8	67%
2016	5	2	3	0	1	2	13	78%

Miljøvurderingsloven

DN fik kun fem afgørelser inden for Miljøvurderingsloven i 2025, hvor vinderprocenten endte på 40%.

Tabel 12: Afgørelser - VVM og Miljøvurdering

År	Vundet	Delvist vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
2025	2	0	0	0	0	3	5	40%
2024	6	0	0	0	0	4	10	60%
2023	7	0	0	1	1	5	14	58%
2022	7	1	2	0	1	8	19	50%
2021	10	0	1	0	5	23	39	30%
2020	5	0	3	0	1	13	22	28%
VVM screeninger - ikke VVM pligt								
2025	1	0	0	0	0	1	2	50%
2024	2	0	0	0	0	2	4	50%
2023	3	0	0	1	0	0	4	100%
2022	3	1	1	0	0	4	9	50%
2021	2	0	1	0	2	7	12	22%
2020	3	0	0	0	0	4	7	43%
VVM-tilladelser								
2025	0	0	0	0	0	0	0	0%
2024	0	0	0	0	0	1	1	0%
2023	1	0	0	0	0	1	2	50%
2022	1	0	1	0	0	0	2	100%
2021	4	0	0	0	0	5	9	44%
2020	0	0	0	0	1	3	4	0%
SMV-screeninger - ikke miljøvurderingspligt								
2025	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	3	0	0	0	1	3	7	50%
2022	3	0	0	0	0	3	6	50%
2021	3	0	0	0	1	1	5	75%
2020	0	0	3	0	0	4	7	0%
Miljøvurdering af planer								
2025	1	0	0	0	0	1	2	50%
2024	3	0	0	0	0	1	4	75%
2023	0	0	0	0	1	2	3	0%
2022	0	0	0	0	1	1	2	0%
2021	1	0	0	0	2	10	13	9%

2020 2 0 0 0 0 2 4 | 50%

Øvrige lovgivninger

Tabel 13 viser de afgjorte klager inden for øvrig lovgivning. Fordelingen af sagerne på lovområder fremgår af tabel 14.

Tabel 13: Afgjorte klager fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden for øvrig lovgivning

År	Vundet	Delvist vundet	Frafaldet	Frafaldet efter dialog	Afvist	Tabt	I alt	Vinderprocent
2025	8	0	1	0	1	8	18	50%
2024	7	0	1	1	0	3	12	70%
2023	11	1	6	1	3	3	25	80%
2022	7	1	4	0	1	1	14	89%
2021	9	0	1	3	0	4	17	69%
2020	15	0	7	1	4	15	42	50%
2019	14	1	5	0	4	5	29	75%
2018	7	1	2	3	3	3	19	73%
2017	16	2	6	0	3	6	33	75%
2016	11	1	3	0	3	13	31	48%

Tabel 14: Oversigt over antal klager inden for øvrige lovområder som ikke fremgår af ovenstående tabeller.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Skovloven	2	2	3	2	3	1	6
Museumsloven	8	5	4	3	3	2	2
Vandforsyningsloven	6	3	1	1	3	2	3
Vandløbsloven	2	4	4	1	2	1	1
Okkerloven	1	1	0	0	0	0	0
Råstof	2	2	3	2	6	1	0
Spildevand	0	2	0	0	0	0	0
Forvaltningsloven	0	2	0	0	1	0	0
Jordressource	0	0	0	0	1	0	1
Jordforurening	0	0	0	0	0	0	0
Kystbeskyttelse	0	0	2	4	3	4	2
Fremme af VE	0	0	0	0	1	0	0
Havmiljø	0	0	0	1	2	0	2
Undergrundsloven	0	0	0	0	0	0	1
<i>Total</i>	29	43	56	33	39	21	18

Bilag 1: Sådan har vi gjort

Klageoversigten laves i begyndelsen af året og omhandler det seneste kalenderårs afgørelser og klager. Klagerne modtages løbende fra DN's lokalafdelinger, i takt med at der påklages afgørelser i hele landet, og journaliseres efter lovområde. Antallet af indgivne klager skal tages med det forbehold, at der kan være klager indgivet lokalt, som ikke er blevet sendt til den ansvarlige for registreringer af klager.

For at skabe et bedre overblik over indholdet i de indsendte klager har vi i 2025 foretaget en supplerende tematisering. Klagerne er kategoriseret efter en række udvalgte emner, som vi har ønsket at følge nærmere: 1) Bilag IV-arter, 2) Havne, 3) Terrænregulering, 4) Jorddeponi, 5) Friluftaktiviteter og 6) Fjernelse af natur og 7) Vedvarende Energi. Kategoriseringen giver et indblik i, hvor ofte disse emner indgår i klagesagerne.

Afgørelserne modtages løbende fra klagenævnene og journaliseres på klagesagen. Det registreres om afgørelserne er vundne, delvist vundne eller tabte. Ved vundne eller delvist vundne sager bliver klagegebyret på 1800 kr. betalt tilbage til DN. Nogle sager afvises, hvis der f.eks. er klaget for sent eller hvis organisationen ikke er klageberettiget, og disse sager tæller ikke med i opgørelsen af vinderprocenter, men er dog ofte en slags tabt sag. Andre sager frafalder i sagsbehandlingen i nævnet eller efter, at der er blevet klaget. Det kan være DN, der trækker en klage tilbage efter at have fået nye oplysninger, eller kommunerne der trækker en afgørelse, fordi der var fejl eller ulovligheder. Frafaldne klager opgøres som enten frafaldne, eller frafaldet efter dialog. Ofte er frafald positivt, da 1. instans afgørelsen bliver genoptaget til fornyet behandling eller droppes. De frafaldne klager indgår ikke i vinderprocenter, da de ikke er egentlige afgørelser.

DN opgør vinderprocenter for at vise den store indsats, der hovedsageligt varetages af frivillige, som fungerer som naturens, miljøets og klimaets stemme lokalt, og dermed passer de på vores fælles natur, miljø og landskaber rundt i hele Danmark.

Udregning af vinderprocenter opgøres således:

$$\frac{\text{Vundne} + \text{delvist vundne}}{(\text{vundne} + \text{delvist vundne} + \text{tabte})} \cdot 100\%$$

Sagsbehandlingstiden i nævnene afhænger meget af lovområder og sagernes kompleksitet. En del af årets afgørelser er derfor klager fra tidligere år, og der er ikke en direkte sammenhæng mellem tallene for indsendte klager og afgjorte klager.

Opgørelserne fra tidligere år kommer fra de forrige klageoversigter. Der medtages tal fra de seneste 10 års klagestatistikker, men tidligere års opgørelser revideres ikke.